

ЦАР МУЗАРБИЙ

Превод от руски: Дона Минчева, 1981

chitanka.info

Живял едно време цар Музарбий. Той имал само една дъщеря. Всяка вечер царят се изкачвал на една висока кула и викал оттам със страшен глас, за да изплаши змейовете, които обикаляли около царството му и заплашвали да нахлуят всеки момент в неговите владения и да изстребят поданиците му. Змейовете се страхували от Музарбий и като чували виковете му, не смеели да се доближат до неговите владения. Така пазел Музарбий царството си нощем, а през деня вземал лъка и стрелите си и щом забележел някъде змей, пронизвал главата му със стрелата и тя отлетявала като лукова главичка.

Музарбий имал жена, сърцето на която отдавна се топяло по най-големия и най-страшен дванайсетоглав змей Кремен.

Дошъл последният час на Музарбий и той умрял. Зарадвала се жена му, тъй като обичала дванайсетоглавия змей. Докато бил жив Музарбий, тя се страхувала от него и криела своята любов, но сега, колкото и да се мъчела, не могла да скрие радостта си от своята дъщеря. А тя забелязала радостта на майка си и й казала:

— Сполетя ни нещастие, умря баща ми. Какво ще правим сега самички? Ако не днес, то утре змейовете ще нахлуят и ще погубят всички ни. По-добре да отидем в планината и там да останем до края на живота си.

Не се харесало това на майката и тя отговорила:

— Аз съм вече стара и все едно ми е дали змей ще ме грабне, или смъртта ще ме отнесе. Ти, дъще, прави, каквото знаеш, но аз никъде не ще скрия вече старата си глава.

Дъщерята рекла:

— Не, и ти трябва да дойдеш. Облечи се и да тръгваме, инак още сега ще се убия пред тебе!

Изплашила се майката от тези думи. Облекли се те и отишли в планината. Взели със себе си каквото можели да носят — всичко друго оставили. Намерили една пещера в планината и там се заселили. Никой не знаел как и къде са изчезнали. Събиралите различни треви и корени, изсушавали ги на слънцето и с тях се хранели.

Минало така доста време. Една сутрин дъщерята отишла да търси корени. Докато я нямало, майката родила син, половината златен, половината сребърен. Взела тя детето и го сложила под един

голям камък. Дошла си дъщерята и изведнъж забелязала, че се е случило нещо.

— Защо си така бледна! Кажи, инак веднага ще се убия!

— Че от какво ще съм бледна! Роди ми се грозно дете и го турих под един камък.

Спуснала се дъщерята, вдигнала камъка, грабнала детето и какво да види — то било наполовина златно, наполовина сребърно. От радост свят ѝ се завил.

— Съдбата ни възнаграждава! — извикала тя.

А детето растяло за чудо и приказ! От ден на ден все по-хубаво и по-хубаво ставало. Лицето му греело като слънце, заслепявало очите. На три дена било като на три години — проходило. На десет-дванадесет дена тръгнало вече по лов. Вземел пръчка, хвърлил я — нито една птица не пропуска, улучва ги, както си летят. Скоро момчето казало на сестра си:

— Направи ми нещо, да мога да стрелям!

Откъртила сестра му клонче, огънала го като лък, усукала тетива от косите си, обтегнала я на лъка и го дала на брат си. Почнало момчето да ходи на лов. Тръгне сутрин, върне се вечер натоварено с дивеч — и сестра си, и майка си храни. Всеки ден все по-надалеч и по-надалеч от пещерата отивало. Взело и да закъснява вечер.

Веднъж момчето излязло много рано, призори, за да обиколи още по-далечни места. Вървяло, вървяло, изкачило се на една планина, погледнало наоколо и видяло някакви постройки и висока чак до небето кула — кулата на неговия баща. Смаяло се момчето — то никога не било виждало нещо подобно и не разбирало какво може да бъде това. Да слезе от планината и да отиде по-близо не се решавало, слънцето било вече на залез и ако закъснеело за в къщи, сестра му щяла да плаче.

„Ех — помислило си момчето, — да става, каквото ще, но не мога да не отида да видя и да разбера какво е това!“

Спуснало се то за миг от планината и се приближило до първата къща. Погледнало вътре — няма никой. Приближило се до вратата — също празно. Край огнището в третата къща седяла една бабичка. Озърнала се тя, видяла на вратата прекрасния момък и казала:

— Синко, виждам, че си човешка рожба, пощади се! Тук змейовете са господари, те погубиха всички хора. Само аз съм

останала жива в цялото царство, но и мене утре ще изядат. Това е дворецът на цар Музарбий, който умря, без да остави други наследници освен жена си и дъщеря си, но и те изчезнаха безследно.

Разбрал тогава момъкът чий син е и много се зарадвал. Разпитал бабичката кога ще дойдат змейовете и бърже избягал в планината при сестра си и майка си. По пътя хванал малко дивеч, пристигнал в къщи с него, а през време на вечерята попитал майка си:

— Майко, кажи ми, откъде сме дошли?

— Отникъде не сме дошли — отвърнала майката.

Сестрата искала да разкаже всичко на брата си, но мълчала, страхувала се от майка си. Пък и той не разпитвал повече.

На другия ден още призори момъкът скочил и полетял пак натам, където ходил вечерта. Видяла го отдалеч бабичката, завтекла се към него, прегърнала го и го целунала. После му разказала всичко, що знаела или била чула за цар Музарбий. Щом научил момъкът, че в кулата все още висят лъкът и стрелите на баща му, изтичал дотам, взел ги и ги донесъл.

— Като дойде змеят, ти не мърдай от мястото си, остани си, както си седиш — казал той на бабичката и се скрил зад вратата.

Ето че се задал змеят. Върви той и руши всичко наоколо си. Влязъл вътре и тъкмо се готвел да се хвърли върху бабичката и да я изяде, момъкът пуснал стрела и му откъснал главата. Спуснала се бабичката на помощ и двамата повалили змея и го заровили в земята. Зарадвала се бабичката, че момъкът я спасил. А той скрил бащиния си лък, взел своя и се отправил обратно. Наловил дивеч по пътя и го занесъл в къщи.

На другия ден момъкът отишъл да варди втория змей. Скрил се пак зад вратата. Ето че бабичката казала: „Вторият змей иде!“ Притаил се момъкът и чул думите на змея:

— Ей, бабо, я излез и кажи къде се дяна брат ми!

Бабичката се престорила, че не чува, седяла си и не смееела да мръдне.

Връхлетял върху нея озлобеният змей, искал да я разкъса. Пуснал момъкът стрела и откъснал главата на змея. Заровили го и него.

На третия ден убил третия змей. Останал само най-големият, дванайсетоглавият змей Кремен. За него казвали, че никой не може да

го убие. На четвъртия ден момъкът отишъл пак да причака змея. „Днес ще се реши съдбата ми“ — мислел си той.

Изведнъж земята се разтърсила, къщата затреперала. Зашумяло всичко наоколо, разлюляло се. Момъкът попитал:

— Какво е това?

— Най-големият змей иде — отговорила бабичката.

И наистина змеят се приближавал, ревял и рушал всичко наоколо.

— Ей, бабо, излез и кажи къде са братята ми! Дошъл е твоят край!

Бабичката не мръднала. Хвърлил се змеят с разтворени уста — аха! — ще глътне бабичката, но момъкът пуснал стрела и откъснал и дванайсетте глави на змея. Гледа момъкът — израснали отново и дванайсетте глави на змея. Пуснал втора стрела, откъснал пак главите на змея, но те отново израснали. Какво да прави, как да убие змея? Изведнъж долетяла птичка, кацнала на вратата и запяла: „По-гореща пепел, по-гореща пепел!“ Досетила се бабичката, скочила, грабнала тигана, нагребала пепел и щом момъкът откъснал главите на змея, веднага посипала раните. Главите не пораснали вече. Насекли те змея и го заровили.

Бабичката казала на момъка, че няма вече нищо страшно на света. От радост тя забравила всичко, което била преживяла, и почнала да го целува и прегръща.

Вечерта умореният момък се върнал в къщи и веднага си легнал да спи. Сестра му го попитала:

— Какво ти е? Защо си толкова изморен?

Момъкът не продумал нищо. На сутринта решил още веднъж да изпита майка си:

— Майко, кажи ми, чий син съм аз?

Майка му нищо не отговорила, продължавала да крие. Тогава той разказал къде е ходил и какво е правил. Зарадвала се сестра му и извикала:

— Ти си син на цар Музарбий! С неговия лък и със стрелите му си убил змейовете!

А майката почнала да се оправдава, че е скривала това от него само от страх да не го погубят змейовете.

Завел момъкът сестра си и майка си в двореца на своя баща. А щом залязло слънцето, изкачил се на кулата и викнал с такъв глас, че звездите замигали. Всички чули този вик и се смаяли — дали Музарбий не е излязъл от гроба, ако ли пък не е той, който тогава би могъл да го замени?

На другия ден пратили да кажат на всички, които се криели в планините или горите, да се съберат. Целият народ тръгнал към двореца. Дошли всички, разбрали, че се е появил синът на Музарбий, който успял да погуби всички змейове, и много се зарадвали. Покачили на трона новия цар и щастливи се завърнали по домовете си. Само майката не се радвала на смъртта на змея Кремен. Научила тя къде са го заровили и всяка сутрин поливала гроба му с вода. На третия ден изпод земята се зачул глас:

— Кой се е съжалил над мене и ме е полял с вода? Не можеш ли да изровиш шепа пръст от гроба ми?

Почнала жената да рови пръстта, земята се разтворила и змеят излязъл от гроба. Тя го превърнала на муха и го скрила в една кутийка. После занесла на сина си обувки, не по-големи от един пръст, и му казала:

— Ти не приличаш на Музарбий! Виж какви обувки носеше той.

Наскърбил се момъкът: как да не прилича на баща си! Взел обувките, помъчил се да ги обуе, изкривил му се десният крак и се счупил. Отворила майката бърже кутийката и пуснала мухата. Тя се превърнала на змей и змеят се нахвърлил върху момъка. Сграбчил го момъкът, както стоял на един крак, и го тръшнал. Змеят потънал до колене в земята. Видяла майката, че още малко и синът ѝ ще победи змея, изтичала и насипала булгур под краката му. Подхлъзнал се момъкът, а змеят го хванал, повалил го на земята, притиснал го с коляното си и го разкъсал на парчета. След това отишъл заедно с майката горе в кулата.

Дошла сестрата и видяла брат си разкъсан на парчета. С бързината на мълния тя събрала всички парчета в една торба, вързала я и я отнесла в оная планинска пещера, дето се криели преди. Наредила всички парчета така, както си били, коленичила и три дни и три нощи плакала над тялото на брат си и го обливала със сълзи. В края на третото денонощие момъкът се размърдал и се събудил сякаш от дълбок сън.

— Сега аз ще се върна в къщи, а след малко ела и ти — казал той на сестра си.

Сестра му се съгласила. Влязъл момъкът дебнешком в двора и казал на бабичката:

— Тичай напред и викай: „Музарбий иде, Музарбий иде!“

Послушала го бабичката и почнала да вика:

— Музарбий иде!

Чули това змеят и майката и се спуснали да бягат от двореца. Изтичал момъкът в кулата, грабнал бащиния си лък и стрелите, прицелил се в змея Кремен и му свалил дванайсетте глави. Притекла се бабичката и за сипала раните с гореща пепел. Грабнал тогава момъкът сабята и насякъл змея; после запалил огън, изгорили всички парчета и ги превърнали в пепел. В това време сестра му си дошла и се зарадвала много, като видяла брат си победител. А майката се качила на върха на кулата и паднала там ни жива, ни мъртва.

Бабичката и сестрата рекли тогава на момъка:

— Не ти казахме досега, защото се страхувахме за тебе, но сега ще ти кажем. Баща ти имаше кон, който стои вързан в една пещера. Ако се задържиш на този кон, нищо страшно няма да има вече на света за тебе!

Извел наследникът на Музарбий коня и като птица се метнал на него. Литнал конят нагоре, поискал в небето да го удари, но момъкът се извъртял под корема му; поискал конят на земята да го тръшне, но той се извъртял на едната му страна; поискал в скалата да го блъсне, момъкът на другата му страна се извъртял. Усмирил се най-после конят. Влязъл тогава момъкът в кулата, измъкнал за косите изменницата си майка, привързал я за опашката на коня и препуснал — разкъсал я на парчета.

Свърши се приказката ми. Вчера бях там, днес съм тук. Можехте да имате днес три ябълки, три нара, от вашата ръка откъснати.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.